

POLITYKA SPÓJNOSCI NA LATA 2021-2027

Europa bliżej obywateli – Cel 5

**Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. polityki regionalnej i miejskiej
Wydział F3 – Polska
Katarzyna Szumielewicz
Programme Manager**

Cele polityki spójności

11 celów uproszczono i skonsolidowano do 5:

- 1. Inteligentniejsza Europa** (innovacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza)
 - 2. Ekologiczna, niskoemisyjna Europa** (transformacja sektora energetycznego, gospodarka o obiegu zamkniętym, dostosowanie do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem)
 - 3. Połączona Europa** (mobilność i łączność TIK)
 - 4. Prospołeczna Europa** (europejski filar praw socjalnych)
 - 5. Europa bliższa obywatelom** (zrównoważony rozwój obszarów miejskich i wiejskich oraz inicjatywy lokalne)
-

2 cele horyzontalne:

- Budowanie potencjału administracyjnego
- Współpraca między regionami i ponad granicami (osadzenie współpracy w głównym nurcie)

Priorytety polityki spójności na lata 2021–2027

PO1: Inteligentna Europa: innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza

- Wsparcie ryzykownych inwestycji MSP w badania i rozwój,
- Wsparcie współpracy między biznesem a nauką;
- Stymulacja rozwoju przedsiębiorczości w ramach inteligentnych specjalizacji, w tym rozwój klastrów;
- Wzmacnianie sieci i współpracy w zakresie badań i innowacji;
- Ułatwienie dostępu do zaawansowanych usług biznesowych
- Wsparcie integracji technologii cyfrowych przez MŚP i administracje publiczną;
- rozwijanie kompetencji w obszarach inteligentnych specjalizacji i innowacji w przedsiębiorstwach oraz instytucjach badawczych

Priorytety polityki spójności na lata 2021–2027

PO2: Europa bardziej ekologiczna i niskoemisyjna

- Termomodernizacja budynków publicznych i prywatnych wraz z wymianą przestarzałych kotłów węglowych na czystsze źródła energii (wydajne systemy ciepłownicze lub indywidualne kotły);
- Wzrost produkcji energii odnawialnej na małą skalę dzięki wzmocnieniu sieci niskiego i średniego napięcia;
- Dalszy rozwój systemów zbierania i oczyszczania ścieków;
- Wspieranie recyklingu odpadów komunalnych i efektywnego gospodarowania zasobami w małych i średnich przedsiębiorstwach;
- Ochrona i zapobieganie klęskom żywiołowym z priorytetem dla rozwiązań opartych na ekosystemach.

Priorytety polityki spójności na lata 2021–2027

PO3: Lepiej połączona Europa – mobilność oraz regionalne sieci informacyjne i komunikacyjne

- zrównoważona mobilność intermodalna obejmująca sieć TEN-T i połączenia transgraniczne:

Priorytety to: wyeliminowanie luk w kolejowej sieci TEN-T; przejście od transportu drogowego do kolejowego i innych zrównoważonych środków transportu; poprawa dostępności transportu publicznego na obszarach peryferyjnych, wiejskich i transgranicznych; poprawa jego bezpieczeństwa.

- zrównoważona multimodalna mobilność miejska

Priorytety to: zintegrowany, niskoemisyjny i bezpieczny transport publiczny, w tym poprawa połączeń miast z ich strefami dojazdu.

- poprawa łączności cyfrowej

Priorytety to: uruchomienie ultraszybkich sieci szerokopasmowych na obszarach, gdzie występują przypadki tzw. białe plamy

Priorytety polityki spójności na lata 2021–2027

PO4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

- poprawa dostępności, skuteczności i odporności systemu opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej
- Dostęp do kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz poprawy ich jakości, skuteczności i adekwatności do potrzeb rynku pracy
- Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji, w szczególności w odniesieniu do dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej;
- Dostęp do zatrudnienia, w szczególności w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, a także osób nieaktywnych zawodowo, zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy,

Priorytety polityki spójności na lata 2021–2027

PO5: Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju terytorialnego oraz inicjatyw lokalnych

- Wzmacnianie obszarów metropolitalnych będących siłą napędową wzrostu i innowacji
- Przeciwdziałanie skutkom niekontrolowanego rozrastania się miast
- Społeczno-gospodarcza rewitalizacja obszarów podupadających, małych i średnich miast, obszarów przechodzących transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej
- Wzmocnienie powiązań pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi
- Łagodzenie skutków zmian demograficznych i ubóstwa, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

Dlaczego polityka spójności potrzebuje podejścia zintegrowanego opartego na miejscu?

- łączy priorytety UE z lokalnymi potrzebami – lokalizacja polityki spójności
- kompleksowe podejście do lokalnych potrzeb i wyzwań poprzez zintegrowane i wielosektorowe strategie rozwoju lokalnego
- przekazuje społecznościom lokalnym decyzyjność i zachęca do podejmowania inicjatywy w obszarach bezpośrednio ich dotyczących
- angażuje obywateli i wspiera społeczeństwo obywatelskie
- integruje mieszkańców, wspiera współpracę, włączenie, budowanie kapitału społecznego, partnerstwa lokalne
- wspiera podejmowanie działań przez społeczność, a nie dla społeczności - mieszkańcy są najlepszymi ekspertami od rozwoju własnego obszaru, tożsamość terytorialna
- innowacyjność, eksperymentowanie

Jakie instrumenty terytorialne?

Art. 22 CPR

Fundusze mogą wspierać zintegrowany rozwój lokalny i terytorialny w formie:

- ZIT – kiedy strategia terytorialna otrzymuje wsparcie z różnych priorytetów, programów, funduszy, celów
- RLKS – kiedy lokalna strategia rozwoju powstaje i jest wdrażana w podejściu oddolnym, LGD
- IIT – kiedy strategia terytorialna jest wdrażana w sposób inny niż ZIT czy RLKS, opracowany przez kraj członkowski

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

Art. 25 CPR

- Obszary subregionalne
- Kierowany przez LGD – żadna z grup interesów nie dominuje
- Zintegrowane strategie rozwoju lokalnego
- Wsparcie networkingu, innowacyjności, współpracy
- Strategie wielofunduszowe – wspólny konkurs ogłoszony przez IZ
- IZ może wskazać Fundusz Wiodący

Strategie rozwoju lokalnego Art. 26 CPR

Strategie zawierają informacje o:

- Terytorium i ludności objętych strategią
- Procesie włączenia społeczności
- Analizie potrzeb i potencjału terytorium
- Celach strategii, rezultatach i działaniach w celu ich realizacji
- Zarządzaniu, monitorowaniu, ewaluacji przez LAG
- Plan finansowy – alokacje z funduszy

IZ ustalają kryteria oceny i wybierają strategie w ciągu 12 miesięcy od zatwierdzenia programów finansujących strategie.

Lokalne grupy działania

Art. 27 CPR

Zadania lokalnych grup działania:

- Budowanie potencjału lokalnych partnerów
- Przygotowanie procedur wyboru i kryteriów
- Przygotowanie i ogłaszanie naborów
- Wybór działań i przedstawienie do weryfikacji przez IZ
- Monitorowanie realizacji strategii
- Ewaluacja wdrożenia strategii

Wsparcie z Funduszy Art. 28 CPR

Wsparcie może obejmować:

- Budowanie potencjału i przygotowanie strategii (nawet jeśli strategia nie zostanie wybrana do wsparcia)
- Wdrożenie działań objętych strategią, współpraca i jej przygotowanie
- Zarządzanie, monitoring i ewaluacja strategii oraz animacja (do 25% wsparcia strategii ze środków publicznych)

RLKS strategicznie

- Wsparcie pośrednie czy bezpośrednie?
- Jedno czy wielofunduszowy? Fundusz Wiodący?
- Nowe LGDy czy już istniejące?
- Obszary wiejskie czy miejskie?
- Jaki procent programu dla RLKS?
- Kto potrzebuje capacity building – LGD, IZ, beneficjenci?
- Co można zyskać jako region?
- Czy coś można stracić?
- Tak więc ...